

Certificering van opleidingen en opleiders Veilig Ontwerp en Beheer

vastgesteld door het SVOB bestuur

31 januari 2018

Achtergrond

Stichting Veilig Ontwerp en Beheer (SVOB) stelt zich tot doel de veiligheid in Nederland te vergroten door het bevorderen van veilig ontwerp en beheer van de gebouwde omgeving en het vormen van een landelijk platform op het gebied van veilig ontwerp en beheer.¹ Dit onder meer door op te treden als normsteller voor persoonscertificatie en - aansluitend - als normsteller voor opleidingsinstituten die huidige en toekomstige professionals in het veiligheidsdomein opleiden in een aan 'Veilig Ontwerp en Beheer' gerelateerd vakgebied. Een dergelijke erkende opleiding kan hierna bijdragen tot een persoonsregistratie, zoals nu reeds het geval is bij het Register CPTED-Expert (kortweg: RCE).²

De normen die gelden voor RCE-**persoonscertificering** zijn door de SVOB neergelegd in het bij stichting N'Lloyd ondergebrachte Specifiek Reglement RCE. Hierin staat onder meer aangegeven dat voor de geregistreerde geldt dat hij/zij bij aanvraag van de certificatie:

- een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG) kan overleggen waaruit blijkt dat het gedrag van de kandidaat in het verleden geen bezwaar vormt voor het vervullen van de taak of functie in de samenleving waarvoor hij/zij de certificatie aanvraagt;
- een bewijs dat hij/zij een SVOB-erkende opleiding met goed gevolg heeft afgerond en
- over tenminste drie jaar relevante werkervaring beschikt.³

Ten aanzien van de normstelling van de **opleidingsinstituten**, stelt het Specifiek Reglement RCE dat de SVOB de rol van registerdeskundige vervult en het predicaat 'SVOB-erkende opleiding' aan opleidingen verleent waarvan is gebleken, dat de deelnemers in voldoende mate zijn voorbereid voor de eisen die door de SVOB zijn gesteld met betrekking tot theorie- en praktijkexamens RCE.⁴ De eisen en procedures die voor opleidingen gelden die het predicaat 'SVOB-erkende opleiding' willen verkrijgen, zijn vooralsnog niet vastgesteld. In dit stuk wordt ten behoeve van het SVOB Bestuur een voorstel geformuleerd hoe deze eisen en procedures eruit kunnen zien.

¹ SVOB-statuten, artikel 1.

² Visiedocument SVOB, 2015.

³ N'Lloyd Specifiek Reglement RCE, artikelen 3.3 en 3.4.

⁴ Idem, artikel 3.1.

Procedures

Bij het formuleren van procedures die moet leiden tot het predicaat 'SVOB-erkende opleiding' geldt een aantal randvoorwaarden.

- **Doelmatig.** Het is belangrijk dat de procedures niet een te hoge werkbelasting opleveren voor de vrijwilligers die zich inzetten voor de SVOB of voor het opleidingsinstituut die voor SVOB-erkenning van een opleiding in aanmerking wil komen.
- **Transparant.** De procedures moeten transparant zijn voor het geïnteresseerde opleidingsinstituut. Het moet – met andere woorden – duidelijk zijn aan welke eisen men dient te voldoen en welke weg tot certificering zal leiden.
- **Duurzaam.** SVOB-erkenning moet leiden tot een duurzame verankering van het VOB-gedachtengoed binnen de erkende opleidingen. Het mag niet zo zijn dat het VOB-onderwijsaanbod wordt versoerd zodra de erkenning is gerealiseerd. SVOB-erkenning moet juist een extra impuls betekenen a) om binnen de opleiding aandacht te besteden aan VOB en b) die aandacht na de erkenning nog beter in het curriculum te verankeren en verder uit te bouwen.
- **Doorwrocht.** Niet alleen het VOB-onderwijsaanbod maar ook de VOB-kennis van de lesgevende docent(en) is essentieel voor het succesvol verspreiden van het VOB-gedachtengoed. Om deze reden, moeten de procedures zowel eisen stellen aan de omvang en het niveau van het onderwijsaanbod als aan de VOB-expertise van de lesgevende docent(en).
- **Gedifferentieerd.** Naast vanuit de overheid bekostigde onderwijsinstellingen (hbo en universitair onderwijs), kent Nederland ook niet-bekostigde opleidingsinstellingen die onderwijs verzorgen op het gebied van Veilig Ontwerp en Beheer. Beide soorten onderwijsinstellingen dienen in aanmerking te kunnen komen voor SVOB-erkenning. Door hun verschillende aard, dienen er aan beide soorten onderwijsinstellingen wel andere eisen te worden gesteld ten aanzien van zowel de kwalitatieve als de inhoudelijke toetsing van deze onderwijsinstellingen.
- **Rechtvaardig.** Het is belangrijk dat het beoordelen van opleidingen slechts tot doel heeft de kwaliteit van opleidingen te borgen. Elk ander oogmerk of doel dat negatief inwerkt op 'level playing field' van opleiders dient te worden uitgesloten

Uitgaande van de bovenstaande randvoorwaarden, wordt het SVOB-bestuur geadviseerd een heldere en doelmatige selectieprocedure te kiezen waarin onderscheid wordt gemaakt tussen bekostigde en niet-bekostigde opleidingen en waarin zowel eisen aan het onderwijsaanbod als aan de lesgevende docenten worden gesteld. Voor de uitvoering van de selectieprocedure, wordt geadviseerd dat het bestuur van de SVOB binnen haar eigen stichting een aparte Certificeringscommissie instelt of zichzelf als bestuur zelf de rol van Certificeringscommissie speelt.

De erkenningsprocedure

Een erkenningsprocedure voor opleidingen bestaat uit drie opeenvolgende stappen.

Stap 1. Indienen van de aanvraag

Als eerste stap binnen de erkenningsprocedure, dient het opleidingsinstituut een 'Certificeringsdocument' op te stellen en in te dienen bij het bestuur van SVOB. Dit Certificeringsdocument dient de volgende zaken te bevatten.

- Een korte schets van de opleiding en het opleidingsinstituut (inclusief NAW gegevens en de verantwoordelijke/aanspreekbare personen op VOB terrein).
- Een inhoudelijke beschrijving van het VOB-onderdeel (vak/module/opleiding als geheel), met de te bereiken leerdoelen (eindtermen).
- Een inhoudelijke beschrijving van de lesstof, lesopbouw en verplichte en/of aanbevolen literatuur die gebruikt wordt om de hierboven genoemde leerdoelen te realiseren.
- Een didactische beschrijving van het VOB-onderdeel (vak/module/opleiding als geheel), met daarin een overzicht van de leerdoelen, het aantal studiebelastingsuren (EC's), aantal contacturen en didactische werkvormen (zoals: tussentijdse opdrachten, simulaties, excursies).
- Een beschrijving van de toetsing/examinering (incl. relatie tot de leerdoelen, toetsvorm en cesuur).
- Een korte beschrijving van de lesgevende docent(en) met daarin een overzicht van de didactische kwalificaties (wel of niet BDB/BKE gecertificeerd, wel of niet CRKBO-geregistreerd als docent), VOB-kwalificaties (opleidingen, wel of niet RCE) en een beschrijving van de in het werkveld opgedane kennis van en ervaring met VOB.
- In het geval van een niet-bekostigde opleidingsinstelling: een voorstel voor permanente kwaliteitsbewaking en –bevordering en/of wel of niet CRKBO-geregistreerd als opleidingsinstituut.
- Een beschrijving van een klachtenregeling.

Stap 2. Audit

De door het bestuur aangestelde Certificeringscommissie voert een audit uit waarin de door het opleidingsinstituut ingediende aanvraag wordt bekeken en beoordeeld. Hiertoe doorloopt de commissie drie stappen.

- De Certificeringscommissie bestudeert het door het opleidingsinstituut ingediende Certificeringsdocument en vergelijkt deze met de in dit stuk opgenomen [Competenties en toetscriteria](#).
- Na deze bestudering, kan de Certificeringscommissie contact met het opleidingsinstituut opnemen en deze (telefonisch of in persoon) vragen het één-en-ander toe te lichten en van nadere bewijsstukken te voorzien.
- Tot slot stelt de Certificeringscommissie een advies op aan het SVOB-bestuur.

Stap 3. Besluit

Het SVOB-bestuur beoordeelt het advies van de Certificeringscommissie en laat het opleidingsinstituut vervolgens weten of de aanvraag wel of niet is goedgekeurd.

- Wanneer de aanvraag is goedgekeurd dan geldt de opleiding vanaf dat moment als 'SVOB-erkend'.
- Wanneer de aanvraag is afgekeurd dan zal SVOB een inhoudelijke terugkoppeling aan het opleidingsinstituut geven en aangeven wat er nog moet gebeuren om alsnog SVOB-erkend te worden. In deze terugkoppeling wordt tevens aangegeven op welke wijze de aanvrager in beroep kan gaan wanneer deze zich niet kan vinden in het advies van de Certificeringscommissie.

Het opleidingsinstituut dient 3 jaar na certificering uit eigen initiatief contact op te nemen met de Certificeringscommissie en aan te geven in hoeverre het oorspronkelijk ingediende Certificeringsdocument nog steeds up-to-date is. Niet-bekostigde opleidingsinstellingen dienen daarnaast ook een reflectie op het door hen ingediende voorstel voor permanente kwaliteitsbewaking en – bevordering te geven. De Certificeringscommissie zal het SVOB-bestuur vervolgens adviseren om de toegekende SVOB-erkenning voor het betreffende opleidingsinstituut al-dan-niet te continueren.

De toetsing

Om voor SVOB-erkenning in aanmerking te kunnen komen, worden zowel de opleiding als de docent(en) kwalitatief en inhoudelijk getoetst. De kwalitatieve toetsing heeft betrekking op de didactische en pedagogische aspecten van de opleiding als geheel. Onder inhoudelijke toetsing wordt in dit geval de inhoud van het VOB-onderwijsaanbod bedoeld.

1. Bij de **kwalitatieve toetsing van opleidingen**, kan SVOB uitgaan van de toetsing zoals dat door accreditatieinstellingen reeds gebeurt.
 - a. Hbo/Universitair Onderwijs: Door de controle op de kwaliteit van het bekostigd onderwijs door instanties zoals de NVAO is een nadere toetsing daarop door de SVOB niet noodzakelijk.

- b. De kwaliteit van niet-bekostigde opleidingsinstituten kan in kaart worden gebracht door een registratie door het CRKBO. De kosten voor een dergelijke registratie (en voor de audit daartoe) zijn redelijk te noemen en moeten voor een opleidingsinstituut niet moeilijk te dragen zijn. De SVOB zal derhalve een CRKBO-registratie als eis stellen.
 2. Bij de **inhoudelijke toetsing van de opleidingen**, zal SVOB uitgaan van de criteria zoals die verderop in dit stuk staan vermeld (zie hiervoor: [Competenties en toetscriteria](#)). Deze criteria zijn normstellend voor de inhoud en leeropbrengsten (eindtermen) van het VOB-onderwijsaanbod zoals die door SVOB van de te erkennen opleidingen worden verwacht. Conform de voorstellen in het Visiedocument, kan SVOB zich hierbij beperken tot criteria ten aanzien van de examinering. Dit houdt in dat de onderwijsinstellingen een examenschema dienen te overhandigen dat inhoudelijk door het SVOB wordt beoordeeld.
 - a. Hbo/Universitair Onderwijs: Bekostigde onderwijsinstellingen beschikken per definitie over een examenreglement. SVOB toetst in dit geval of de opleiding voldoende aandacht besteedt aan het onderwerp VOB. Dit zal zij doen door de opleiding te vragen inzicht te geven in het aantal studiebelastingsuren (EC's)⁵ dat studenten in de opleiding aan het onderwerp VOB besteden en door te toetsen of de inhoud en eindtermen van de aangeboden examens/toetsen een bijdrage leveren aan (een deel van) de doelstellingen van de SVOB. Daarbij gaat de SVOB uit van een minimum van 2 EC's in het post propedeuse onderwijs.⁶
 - b. Niet-bekostigde opleidingsinstituten: Inhoudelijk zal er een uitgebreidere toetsing moeten plaatsvinden dan voor het bekostigd onderwijs noodzakelijk is. Naast studiebelastingsuren en eindtermen wordt daarbij ook gekeken naar de didactische opzet. Daarnaast moet een niet-bekostigde opleidingsinstituut voor de bewuste opleiding een voorstel indienen voor permanente kwaliteitsbewaking en -bevordering. Dit conform de door CPION ontwikkelde methode.
 3. Bij de **kwalitatieve toetsing van de VOB docenten** wordt gekeken in hoeverre een opleiders enerzijds over voldoende didactische kennis en vaardigheden beschikt en anderzijds over inhoudelijke VOB-kennis en vaardigheden.
 - a. Hbo/Universitair Onderwijs: bekostigde onderwijsinstellingen stellen als eis dat docenten in het bezit zijn van een BDB- en BKE-certificaat. Deze certificering geldt ook voor SVOB-erkenning. Let op: beginnende Hbo docenten en veel universitaire docenten hebben deze certificering (nog) niet gehaald en hebben dus ook nog niet aangetoond dat zij in didactisch opzicht over voldoende kennis en vaardigheden beschikken. Er is in deze gevallen – in overleg met het opleidingsinstituut – dispensatie mogelijk. Inhoudelijk

⁵ Daarbij is één EC gelijk aan 28 uren onderwijs en zelfstudie.

⁶ Op termijn kan gekozen worden voor een nadere waardering van de studiebelasting voor de te erkennen opleidingen; bijvoorbeeld minimaal 2, 5 of 10 EC's.

wordt geëist dat de VOB docent RCE is of over een gelijkwaardig niveau beschikt (zie hiervoor het N'Lloyd Specifiek Reglement RCE).

- b. Niet-bekostigde opleidingsinstituten: ook hier moet sprake zijn van aantoonbare didactische vaardigheden die gelijkwaardig zijn aan BDB/BKE, zoals bijvoorbeeld een CRKBO-registratie als docent. Inhoudelijk moet de VOB docent RCE zijn of over een gelijkwaardig niveau beschikken.

4. Bij de **inhoudelijke toetsing van de VOB docenten**, zal de SVOB zich een oordeel moeten vormen over de inhoudelijke kennis van de docent over het onderwerp VOB. Deze inhoudelijke kennis kan worden aangetoond als de opleider zelf RCE-gecertificeerd is, of wanneer hij/zij middels bewijsstukken kan aantonen dat hij/zij door zijn genoten opleidingen en werkervaring een vergelijkbare kennis- en ervaringsbasis binnen het vakgebied heeft opgebouwd (zulks ter beoordeling aan de SVOB).

Bekostigd	Kwalitatief	Inhoudelijk
Opleiding	NVAO-accreditatie is aanwezig Geen SVOB-toetsing nodig	Examenreglement is aanwezig. <i>SVOB toets:</i> <ul style="list-style-type: none"> Aantal EC's (minimaal 2) en bijdrage aan SVOB-doelstellingen
Docent	<i>SVOB toetst:</i> <ul style="list-style-type: none"> BDB/BKE-certificering of gelijkwaardig niveau 	<i>SVOB toetst:</i> <ul style="list-style-type: none"> VOB-kennis en ervaring: RCE of gelijkwaardig niveau

Niet-bekostigd	Kwalitatief	Inhoudelijk
Opleiding	<i>SVOB toetst:</i> <ul style="list-style-type: none"> CRKBO-registratie opleidingsinstituut 	<i>SVOB toetst:</i> <ul style="list-style-type: none"> Aantal EC's (minimaal 2), bijdrage aan SVOB-doelstellingen, didactische opzet en voorstel voor permanente kwaliteitsbewaking en -bevordering (conform CPION methodiek)
Docent	<i>SVOB toetst:</i> <ul style="list-style-type: none"> Aantoonbare didactische vaardigheden die gelijkwaardig zijn aan BDB/BKE c.q. CRKBO registratie docent 	<i>SVOB toetst:</i> <ul style="list-style-type: none"> VOB-kennis en ervaring: RCE of gelijkwaardig niveau

Kerntaken en toetscriteria

Bij de inhoudelijke toetsing van het VOB-onderwijsaanbod beperkt SVOB zich tot de criteria ten aanzien van de examinering. Hierbij wordt uitgegaan van een minimum van 2 EC's in het postpropedeuse onderwijs. De SVOB gaat daarbij uit van drie kerntaken die een RCE zou moeten beheersen. Deze kerntaken vallen binnen de – binnen het hbo gehanteerde – competentie *analytisch vermogen* en vormen samen het werkproces zoals dat doorgaans door de RCE in de beroepsuitoefening wordt gevolgd. De drie kerntaken zijn op hun beurt weer vertaald in vier bijbehorende toetscriteria.

Kerntaken

- A. Probleemdefinitie
- B. Analyse
- C. Advisering

Toetscriteria

De student (cursist, kandidaat, deelnemer):

- kan een vooronderzoek uitvoeren,
- kan een situationele analyse uitvoeren,
- heeft kennis van de VOB-strategieën en instrumenten en kan die juist toepassen,
- kan de bestuurlijke en praktische haalbaarheid van de uitvoeringsscenario's onderzoeken en deze in een helder advies verwoorden.

Kerntaken, toetscriteria, leerdoelen en bijbehorende aandachtspunten

Deze kerntaken en toetscriteria zijn op hun beurt weer te specificeren in de volgende leerdoelen en aandachtspunten.

Kerntaken	Toetscriteria	Leerdoelen	Aandachtspunten
Probleemdefinitie	De student kan een vooronderzoek uitvoeren	<p>De student komt aan de hand van literatuur en praktijkonderzoek tot een nadere afbakening en duiding van de te analyseren problematiek.</p> <p>De student beschrijft de casus vanuit een meervoudig perspectief en komt daarbij tot een samenvatting van de voornaamste kernpunten.</p> <p>De student legt in zijn probleembeschrijving een duidelijk verband met de theorieën en uitgangspunten van VOB.</p>	<p>Bij het vooronderzoek kan de student gebruik maken van kennisinstellingen zoals SVOB, CCV, CPTED-net</p> <p>Denk aan bestuurlijk, juridisch, maatschappelijk en situationeel perspectief, maar ook aan omgevingspsychologie, -sociologie en -technologie als ondersteunende disciplines van VOB.</p> <p>Denk hierbij aan namen als Jeffrey, Jacobs, Newman, Clarke, Kelling, Crowe en Hillier.</p>
Analyse	De student kan een situationele analyse uitvoeren	<p>De student past de VOB-onderzoeksmethodiek op de juiste manier toe.</p> <p>De student geeft een analyse van de bestuurlijke aspecten en belanghebbende actoren van de onderzochte casus.</p>	<p>Denk aan schouw, (expert)interviews, observaties en experiment. Denk ook aan checklists versus in ontwerp en beheer meelopende advisering, fysieke versus sociale aanpakken, meer kwalitatieve versus meer kwantitatieve aanpakken (space syntax analyse, cost benefit, scenario- en risicoanalyse).</p>
Advisering	<p>De student heeft kennis van de VOB-strategieën en instrumenten en kan die juist toepassen.</p> <p>De student kan de bestuurlijke en praktische haalbaarheid van de uitvoeringsscenario's onderzoeken en deze in een helder advies verwoorden</p>	<p>De student heeft inzicht in verschillende VOB-strategieën en weet die op een juiste manier toe te passen.</p> <p>De student heeft inzicht in verschillende VOB-instrumenten en verwijst daarnaar voor zover nodig.</p> <p>De student heeft algemene kennis van het veiligheidsdomein en vertaalt die naar de praktijk.</p> <p>De student vertaalt zijn bevindingen in een goed onderbouwde conclusie waarin de relevante bestuurlijke, juridische, maatschappelijke en situationele aspecten wederom worden genoemd.</p> <p>De student formuleert een advies waarin hij meerdere uitvoeringsscenario's noemt en onderbouwt in hoeverre deze wenselijk en haalbaar zijn.</p> <p>De student formuleert zijn argumentatie op een gestructureerde, inhoudelijke en communicatief overtuigende manier.</p>	<p>Denk bij strategieën aan de 16 strategieën van Clarke en de ZETA-richtlijnen.</p> <p>Denk bij instrumenten aan: PKVW (UK: SBD), VER (Frankrijk: ESSP) en normen (NEN, CEN, ISO).</p> <p>Denk aan kennis over de aard, omvang en ontwikkeling van de criminaliteit en onveiligheid in Nederland (politiecijfers en slachtoffercijfers (VM, CBS), internationale ontwikkelingen (Euro barometer, ICVS, drop in crime literatuur)</p>